

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/183/2019
Identifikačné číslo spisu: 1209207642
Dátum vydania rozhodnutia: 28.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ján Šikuta
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1209207642.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I., bývajúceho v J. zastúpeného JUDr. Borisom Bohunským, advokátom so sídlom v Bratislave, Kozia 20, proti žalovanému W., bývajúcemu v J., zastúpenému JUDr. Hanou Kováčikovou, PhD., advokátkou so sídlom v Bratislave, Nábřežie arm. gen. Ludvíka Svobodu 32, o zaplatenie 43.152,10 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 45 C 47/2010, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 11. júla 2018, sp. zn. 7 Co 52/2018 a 7 Co 68/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 11. júla 2018 sp. zn. 7 Co 52/2018 a 7 Co 68/2018 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 43.152,10 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 10,5 % ročne od 1. januára 2009 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 6.335,42 eur, pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 2.589,- eur a trov právneho zastúpenia vo výške 3.746,42 eur, na účet právneho zástupcu žalobcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil § 657, § 517 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) a vecne tým, že žalobca dostatočným spôsobom preukázal, že žalovanému požičal peňažné prostriedky vo výške žalovanej istiny, ako i to, že došlo k ich odovzdaniu; rovnako bola preukázaná skutočnosť, že podpis na potvrdení o prevzatí finančných prostriedkov je autentickým podpisom žalovaného, z toho dôvodu uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 43.152,10 eur spolu s úrokom z omeškania, keďže sa žalovaný dostal do omeškania s plnením peňažného záväzku dňa 1. januára 2009. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 149 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) a podľa zásady úspechu priznal ich náhradu žalobcovi. Súd prvej inštancie opravným uznesením z 29. septembra 2017, č. k. 45 C 47/2010-415 opravil výrok uvedeného rozsudku pre zrejmu nesprávnosť pri jeho písomnom vyhotovení. Doplniacím rozsudkom zo 4. februára 2015, č. k. 45 C 47/2010-358

prvoinštančný súd priznal štátu náhradu trov konania vo výške 586,57 eur, ktorú povinnosť zaplatiť uložil žalovanému do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia na účet Okresného súdu Bratislava II.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 11. júla 2018 sp. zn. 7 Co 52/2018 a 7 Co 68/2018 napadnutý rozsudok v spojení s opravným uznesením, ako aj doplniaci rozsudok potvrdil ako vecne správny a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Vychádzal z toho, že žalobca sa domáhal zaplata sumy 43.152,10 eur titulom zmluvy o pôžičke uzatvorenej ústne dňa 10. júla 2007 medzi sporovými stranami s potvrdením prevzatia finančných prostriedkov žalovaným. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval správne ak skúmal, či došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke medzi sporovými stranami a v tejto súvislosti skúmal, či boli riadne označené zmluvné strany, či bol riadne určený predmet pôžičky, a či došlo k reálnemu odovzdaniu predmetu pôžičky. Pokiaľ ide o potvrdenie o prevzatí peňažných prostriedkov žalovaným zo dňa 10. júla 2007, súd prvej inštancie správne vyvodil, že práve uvedený dôkaz preukazuje uzavretie pôžičky medzi stranami sporu. Zároveň preukazuje, že došlo k reálnemu prevzatiu peňažných prostriedkov žalovaným, a to bez potreby uvedenia formy, miesta a času poskytnutia finančných prostriedkov. Odvolací súd sa stotožnil s vyhodnotením dôkazov, ktoré v tejto súvislosti vykonal prvoinštančný súd. Nepovažoval za nadbytočné vykonanie dokazovania na určenie, či podpis na potvrdení je vlastnoručným podpisom žalovaného, nakoľko žalovaný tento podpis spochybňoval, čo vyplýva z podaného odporu proti platobnému rozkazu ako aj z jeho vyjadrenia na pojednávaní dňa 21. júla 2010. Pravosť podpisu na predloženej dokumente bol totiž zásadnou otázkou, ktorú bolo potrebné v spore vyriešiť tak, aby sa vylúčila pochybnosť o tom, či dokument skutočne podpísal žalovaný, a to s ohľadom na jeho nie konzistentné a logické tvrdenia, keď spochybňoval podpis na potvrdení, neskôr spochybňoval podpis na potvrdení v kontexte s tvrdením, že podobným spôsobom sa podpisoval iba do roku 2005 a napokon v súvislosti s tvrdením, že môže ísť o blanco dokument, do ktorého vložil text žalobca. Vo vzťahu k tvrdeniam žalovaného o tom, že listina o potvrdení prevzatia peňažných prostriedkov existovala ako blanco dokument z obdobia pred údajným poskytnutím pôžičky, na ktorom bol dodatočne doplnený text potvrdenia žalobcom, odvolací súd dal do pozornosti odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, v ktorom konštatoval, že tvrdenia o tom, že žalobca mal prístup k dokumentom (vrátane blanco dokumentu), ktoré mu boli odňaté pri domovej prehliadke a mohol nimi disponovať, neboli žalovaným ničím preukázané. Absencia tohto predpokladu, t. j. že žalobca mal možnosť dostať sa k dokumentom, ktoré boli v dispozičnej sfére polície, potom neodôvodňovala vykonanie ďalšieho znaleckého dokazovania na určenie času vystavenia podpisu, príp. vykonanie analýzy farieb na pečiatke prostredníctvom infračervenej spektroskopie a jej porovnaním s farbou na žalobcom predloženej dokumente. Okrem uvedeného odvolací súd upriamil pozornosť na vyjadrenie Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru zo 4. septembra 2013, z ktorého vyplýva, že v prípade podpisu na spornej listine nie je možné na základe analýzy substancie, ktorou bol tento vyhotovený, stanoviť časové obdobie jeho vyhotovenia. Napokon, dokazovanie ohľadom analýzy farieb na pečiatke, by mohlo viesť iba k preukázaniu rozdielneho času vyhotovenia textu a vyhotovenia odtlačku pečiatky, zároveň by však nepreukazovalo skutočnosť, že text bol do dokumentu doplnený zámerne a výlučne žalobcom, nakoľko nie je vylúčené, že takéto blanco dokumenty a ďalšie pečiatka existovali aj mimo vecí odňatých žalovanému pri domovej prehliadke a žalovaný ich teoreticky mohol sám použiť a doplniť uvedený text za účelom poskytnutia pôžičky. Za daného skutkového stavu nepovažoval za potrebné sa podrobnejšie zaoberať otázkou majetkových a finančných pomerov žalobcu. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 262 a § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) podľa zásady úspechu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie s tým, že jeho prípustnosť vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. V prejednávanej veci mal žalobca bremeno tvrdenia, že so žalovaným uzavrel zmluvu o peňažnej pôžičke a že žalovaný pôžičku nevrátil. Z tohto bremena mal povinnosť preukázať uzavretie zmluvy, teda existenciu právneho vzťahu z pôžičky. Na preukázanie tejto skutočnosti predložil ako dôkaz Potvrdenie z 10. júla 2007. Žalobca iným spôsobom nepreukázal skutočné odovzdanie peňazí žalovanému a žalovaný poprel, že peniaze od žalobcu prevzal. Súd prvej inštancie aj odvolací súd na základe tohto dôkazu mali za preukázané, že žalobca uniesol bremeno tvrdenia, ako aj dôkazné bremeno. S uvedeným právnym posúdením žalovaný nesúhlasí, nakoľko

nezodpovedá a odporuje rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (napr. 2 Cdo 298/2008, 4 Cdo 138/2009, 2 Cdo 239/2008, 3 Cdo 325/2009), a v zmysle rozhodnutí Ústavného súdu SR (napr. uznesenie IV. ÚS 37/2013-9 zo dňa 23.1.2013) sú rozhodujúcimi okolnosťami v sporoch o plnenie z pôžičky, ktoré súd je povinný náležite posúdiť uzavretie zmluvy o pôžičke, reálne prevzatie peňazí dlžníkom, solventnosť veriteľa ku dňu uzatvorenia zmluvy o pôžičke a prípadne preukázanie solventnosti dlžníka. Prvoinštančný súd ani odvolací súd sa náležite s uvedenými skutočnosťami nevysporiadali. Nesprávne právne posúdili dôkazy predložené žalobcom a žalovaným a nevyhodnotili ich vo vzájomných súvislostiach. Žalobca nepreukázal spôsobom nevzbudzujúcim žiadnu pochybnosť nielen samotné uzavretie zmluvy o pôžičke, ale ani reálne odovzdanie predmetu pôžičky (peňazí) dlžníkovi (žalovanému). V zmysle vyššie citovanej judikatúry nie je Potvrdenie z 10. júla 2007 možné považovať za dôkaz o skutočnom odovzdaní peňazí žalovanému, najmä, keď toto tvrdenie žalobcu nie je podopreté žiadnym ďalším dôkazom. Okrem sporného a nepravého Potvrdenia žalobca nepreukázal a žiadny súd od neho ani nevyžadoval iné dôkazy naplnenia reálneho kontraktu pôžičky. Navyše v právne nejistej a pochybnej situácii, keď z predložených dôkazov vyplýva, že žalobca sám bol v čase údajného poskytnutia pôžičky dlžníkom v miliónových (korunových) sumách voči iným veriteľom. Žalovaný bol pritom solventný, žiadnu pôžičku nepotreboval, pričom aj žalobca podľa jeho vlastných slov považoval žalovaného za dobre zabezpečeného. Súdny nižšej inštancie podľa nášho názoru favorizovali žalobcu a priznali mu práva, ktoré mu zo zákona ani ustálenej rozhodovacej praxe nepatrili. Zásada právnej istoty predpokladá jednotnú aplikáciu pravidiel súdmi a predvídateľnosť súdnych rozhodnutí. Pri danej dôkaznej situácii má za to, že žalobca vo veci neunesol dôkazné bremeno, keď sa mu nepodarilo preukázať, že reálne žalovanému peniaze aj prenechal. Právne posúdenie veci súdu prvej inštancie i odvolacím súdom je vecne nesprávne, keďže vybočuje z medzí hľadísk stanovených zákonom. Navrhol napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobca navrhol dovolanie ako neprípustné a nedôvodné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu treba zrušiť.

6. Aj po zmene právnej úpravy dovolacieho konania, ktorú priniesol CSP v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie naďalej nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 145/2018, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 vyjadril právny názor aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, ktorého súčasťou je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní nižších súdov, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 179/2017, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

9. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Podľa § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V dovolaní žalovaného je primerane vysvetlené, že odvolacím súdom nesprávne riešenou bola otázka posudzovania plnenia zmluvy o pôžičke, pri ktorom posudzovaní sa súde musia vysporiadať s určitými relevantnými skutočnosťami. Z dovolania je teda zrejmé, z čoho žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP).

11. Najvyšší súd už dospel k záveru, podľa ktorého „ustálená prax odvolacieho súdu“ je vyjadrená predovšetkým v rozhodnutiach alebo stanoviskách najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybnili názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom, alebo dokonca tieto názory akceptovali, prípadne myšlienkovu na ne nadviazali a rozviedli alebo z nich vychádzali (3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 21/2017, 6 Cdo 129/2017, 8 Cdo 33/2017.).

12. Z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je relevantná právna otázka. S prihliadnutím na dovoláciu argumentáciu žalovaného je z hľadiska právneho a skutkového významné, že súde sa vôbec nevysporiadali v súlade s ustálenou judikatúrou odvolacieho súdu, podľa ktorej, aby súde mohli právne posúdiť vec obdobnú tejto je, že musia preukázať existenciu zmluvy o pôžičke, skutočné odovzdanie a prevzatie peňažnej hotovosti, ako aj solventnosť veriteľa a dlžníka ako účastníkov zmluvy o pôžičke.

13. Žalobca sa v konaní domáhal zaplatenia, vrátenia sumy 43.152,10 eur spolu s úrokom z omeškania na tom základe, že žalovanému požičal dňa 10. júla 2007 peňažné prostriedky v uvedenej výške a tieto mu žalovaný v dohodnutej dobe nevrátil.

14. Najvyšší súd pripomína, že pre správne právne posúdenie v prípadoch ako je prejednáváný, vrátenie finančných prostriedkov titulom poskytnutej pôžičky, je žiaduce, aby súde prejednávajúce vec, mali za preukázanie najmä existenciu zmluvy o pôžičke, skutočné odovzdanie finančných prostriedkov veriteľom dlžníkovi, a v prípade pochybností aj solventnosť veriteľa v čase poskytnutia pôžičky, ako aj okolnosť, či dlžník v čase poskytnutia pôžičky na poskytnutie nebol odkázaný.

15. Z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 325/2009 je zrejmé nasledovné. Pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže zmluva môže byť uzavretá aj ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán, predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplývať aj povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňazí). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou, k jej uzavretiu zákon vyžaduje aj skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne. V danej veci, ako to vyplýva z vykonaného dokazovania, k odovzdaniu peňazí dlžníčke (žalobkyni) nedošlo, z ktorého dôvodu nemožno zmluvu o pôžičke uzavretú medzi sporovými stranami konania považovať za platnú; žalovaní (ako veritelia) v tomto smere nepreukázali tvrdenie, že na základe uzavretej zmluvy o pôžičke odovzdali žalobkyni finančné prostriedky. Naopak z výpovedí žalobkyne ako i svedka P. nesporne vyplýva, že k odovzdaniu predmetu pôžičky žalobkyni pred podpísaním notárskej zápisnice nedošlo. Bolo preukázané, že požičané peniaze boli odovzdané synovi žalobkyne v dvoch častiach, jedna v priebehu rokov 2002 až 2005 a druhá pred podpísaním notárskej zápisnice. V tomto smere dovolací súd poukazuje na odôvodnenie

rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom hodnotí výpoveď svedka P. z hľadiska hodnovernosti vzhľadom na príbuzenský vzťah k žalobkyni a jeho vzťah k žalovaným, od ktorých si už v minulosti požičal peniaze a má voči nim nesplatené záväzky, s ktorými závermi sa v celom rozsahu stotožňuje.

16. V rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 138/2009 najvyšší súd v konaní o zaplatenie 1.344.500,- Sk titulom poskytnutej pôžičky dovolanie zamietol, pričom k právnej otázke uviedol, že odvolací súd vychádzal zo správnej interpretácie zmluvy o pôžičke upravenej v ustanovení § 657 OZ, podľa ktorej táto zmluva má reálnu povahu (radí sa k tzv. reálnym kontraktom), čo znamená, že vznik pôžičky predpokladá, okrem samotného uzavretia zmluvy, aj ďalší úkon, a to prenechanie predmetu pôžičky dlžníkovi. Odvolací súd, z hľadiska povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti vychádzal správne z názoru, že veriteľ (žalobca) je povinný preukázať spôsobom nevzbudzujúcim žiadnu pochybnosť nielen samotné uzavretie zmluvy o pôžičke, ale aj reálne odovzdanie predmetu pôžičky (peňazí) dlžníkovi (žalovanej) a že dôsledkom toho, že tvrdenie strany konania nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre stranu konania nepriaznivé rozhodnutie. Za správny, výsledok vykonaného dokazovania zodpovedajúci, treba považovať aj právny záver odvolacieho súdu o tom, že žalobca neunesol v konaní dôkazné bremeno, keď síce preukázal samotné uzavretie zmluvy o pôžičke, ale nepodarilo sa mu preukázať, že reálne žalovanej peniaze aj prenechal.

17. V rozhodnutí 2 Cdo 239/2008 najvyšší súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu sp. zn. 17 CoE 359/2007 pre vymoženie pohľadávky 128.355,- Sk v exekučnom konaní, kde sa otázka posudzovania plnenia zo zmluvy o pôžičke vôbec neriešila.

18. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu žalovaný opodstatnene namieta, že súdy sa náležite s uvedenými skutočnosťami nevysporiadali, nesprávne právne posúdili dôkazy predložené žalobcom a žalovaným a nevyhodnotili ich vo vzájomných súvislostiach. Žalobca nepreukázal spôsobom nevzbudzujúcim žiadnu pochybnosť nielen samotné uzavretie zmluvy o pôžičke, ale ani reálne odovzdanie predmetu pôžičky dlžníkovi.

19. Žalovaný v priebehu celého konania od jeho samotného začiatku popieral poskytnutie akejkoľvek pôžičky žalobcu, tvrdil, že mal sám dostatok finančných prostriedkov v materiálnom čase, a bol to naopak práve žalobca, ktorý bol v dlhoch. Popieral prevzatie peňažnej, finančnej hotovosti dňa 10. júla 2007 od žalobcu, popieral podpísanie „potvrdenia“ dňa 10. júla 2007, navyiac, čo potvrdil aj súd prvej inštancie, žalovaný tvrdil, že v tom čase boli vzťahy medzi stranami sporu už veľmi zlé.

20. Pokiaľ ide o „potvrdenie“ z 10. júla 2007, ktoré predstavuje jediný dôkaz o poskytnutí pôžičky, je podľa názoru dovolacieho súdu veľmi pochybné a nevieryhodné, aspoň za súčasnej dôkaznej situácie.

20.1. V konaní nebolo zisťované, kto vlastne vyhotovil potvrdenie samotné. Bolo potrebné ho napísať, zrejme počítačom, avšak nie je zrejmé, či bolo vyhotovené na počítači žalobcu alebo žalovaného.

20.2. Občiansky preukaz žalovaného, ktorý sa uvádza v „potvrdení“, bol stratený už od 22. apríla 2007 podľa potvrdenia polície (č. 1. 20 spisu), a v čase uzatvárania tvrdenej pôžičky bol žalovaný držiteľom nového občianskeho preukazu D.. Bolo preto potrebné objasniť otázku, ak „potvrdenie“ písal žalobca, odkiaľ zobral číslo strateného občianskeho preukazu, a prečo si nevypýtal nový občiansky preukaz, aby do „potvrdenia“ dal číslo aktuálne. Podľa názoru dovolacieho súdu neobstojí vysvetlenie žalobcu, že bolo na strane žalovaného ako dlžníka si skontrolovať správnosť čísla občianskeho preukazu. Bolo to nepochybne na strane oboch strán konania „potvrdenia“, skôr viac na strane veriteľa, nakoľko nesprávne údaje uvedené v potvrdení môžu ísť na úkor práv žalobcu, ktorý by mal mať opodstatnený právny záujem na perfektnom jedinom doklade o ním poskytnutej pôžičke.

20.3. Na „potvrdení“ sa nachádza aj pečiatka firmy Pecos, S.A.R.L Conakry. Súd prvej inštancie zistil, že táto firma už nevykazovala žiadnu činnosť po roku 2001. Otázkou potom je, kto má byť pasívne legitimovaný, firma Pecos alebo žalovaný, keď tento firmu zastupoval. V tejto súvislosti sa javí argumentácia žalobcu, že žalovaný „potvrdenie“, popri svojom podpise, opatril aj pečiatkou firmy Pecos z dôvodu, aby zvýšil záruku, že pôžička bude splatená. Musel totiž v roku 2007 vedieť, že firma Pecos nevykazuje žiadnu činnosť. Tieto rozpory súdy neodstránili.

21. Pokiaľ ide o pečiatku firmy Pecos, v spise (č. l. 35 až 38) sa nachádza zápisnica o domovej prehliadke u žalovaného, konanej dňa 29. novembra 2001, z ktorej obsahu vyplýva, že predmetná pečiatka Pecos bola políciou zaistená. Teda v roku 2007 ju žalovaný nemohol mať k dispozícii. Neobstojí ani vysvetlenie, že žalovaný mohol mať aj druhú rovnakú pečiatku. Táto okolnosť by musela byť preukázaná, a dôkazné bremeno by v tomto smere zaťažovalo žalobcu.

22. Pokiaľ ide o pravosť podpisu žalovaného na „potvrdení“, je pravdou, že znalecké dokazovanie preukázalo, že tento podpis patrí žalovanému, ale žalobca sa bráni, že „potvrdenie“ blanco mohol podpísať ešte v roku 2001 pred domovou prehliadkou, kedy mu bola pečiatka firmy Pecos, zaistená políciou. Nedá sa inak dosť vierohodne vysvetliť skutočnosť, že na „potvrdení“ sa nachádzajú oba symboly súčasne, pravý podpis žalovaného z roku 2007 a zároveň odtlačok pečiatky firmy Pecos, ktorú mal k dispozícii len do roku 2001. Aj na okolnosť dátumu (časového obdobia), kedy došlo k podpísaniu „potvrdenia“ žalovaným, bolo potrebné za týchto okolností vykonať znalecké dokazovanie, ako aj bolo potrebné vykonať dokazovanie aj na okolnosť tvrdenia žalovaného, prečo, a z akých dôvodov mal podpísané a opečiatkované blanco papiere, ako tvrdil.

23. Za týchto konkrétnych okolností tohto prípadu súdy si nemohli, pre objektívne posúdenie veci, vystačiť len zo samotnou skutočnosťou, že „potvrdenie“ podpísal žalovaný. Bolo potrebné dokazovanie ďalej zamerať na okolnosť, kedy bolo „potvrdenie“ opečiatkované pečiatkou Pecos a kedy bolo „potvrdenie“ podpísané žalovaným. Či k tomu došlo v jeden rovnaký deň (alebo rok) a ktorý, alebo v rozdielnom čase.

24. Pokiaľ ide o existenciu uzavretia zmluvy o pôžičke, je síce pravdou, že mohla byť uzavretá aj ústne, ale za daných všetkých okolností, pri zlých vzťahoch medzi stranami sporu, sa toto javí, bez ďalšieho dokazovania a vysvetlenia všetkých rozporov, ako nevierohodné.

25. Pokiaľ ide o preukázanie odovzdania a prevzatia finančnej hotovosti (pôžičky) dňa 10. júla 2007 žalovaným, bolo potrebné zisťovať, odkiaľ mal žalobca doma v hotovosti sumu 1.300.000,- Sk. Či táto suma bola vyplatená v akých bankovkách, (100, 200, 500, 1000 korunových bankovkách). Či túto vybral predtým z bankového ústavu, či ju získal za predaj napr. nehnuteľnosti, od koho, či mal financie uložené v banke, v ktorej, aký mal na účtoch pohyb a pod.

26. Bolo potrebné dokazovanie zamerať aj na vzájomný vzťah strán sporu v roku 2007, keď z obsahu spisu skôr vyplýva, že tieto sa pokazili po roku 2001 a v roku 2007 už mali byť veľmi zlé. Táto okolnosť je dôležitá pre posúdenie, či a prečo by žalobca požičiaval žalovanému takú v tom čase veľkú sumu, a to len na základe ústnej dohody bez svedkov, bez písomnej zmluvy, kedy by mal väčšie záruky návratnosti pôžičky, a prečo dôveroval žalovanému, že mu túto sumu žalovaný vráti, ak sa preukáže, že vzťahy neboli dobré.

27. Bolo nepochybne v súlade s ustálenou judikatúrou, a potrebné za týchto veľmi zvláštnych okolností prípadu, vykonať dokazovanie ohľadom solventnosti oboch strán sporu v materiálnom čase. Ak je pravdou, že žalobca mal dlhy, bolo potrebné dokazovanie zamerať aj na túto okolnosť, a zároveň zisťovať, odkiaľ mal v takom prípade takú veľkú hotovosť doma. Ak žalovaný nemal núdzu o finančné prostriedky v roku 2007, bolo potrebné zisťovať, za akým účelom si požičiaval od žalobcu žalovanú čiastku.

28. V neposlednom rade bude potrebné zisťovať aj tú okolnosť, ktorú uviedol žalovaný na pojednávaní dňa 21. novembra 2014 (č. l. 345 spisu), že voči žalobcovi v roku 2008 viedol exekúciu pre 1 mil. CZK, avšak napriek tomu žalobca neuviedol v exekučnom konaní túto pohľadávku, ale radšej si nechal exekvovať svoj súkromný majetok.

29. V ďalšom konaní preto bude potrebné dokazovanie zamerať na všetky vyššie uvedené okolnosti a až po tom vo veci rozhodnúť.

30. Dovolací súd preto vyhodnotil dovolanie žalovaného z dôvodu § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nielen za prípustné, ale aj dôvodné, keď rozhodnutie odvolacieho súdu predstavuje nielen odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ale zároveň tiež dôvod opodstatňujúci záver, že dovolaním napadnuté rozhodnutie, ako opodstatnene namieta žalovaný, spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 432 ods. 1 CSP).

31. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP).

32. Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP).

33. Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s uvedenými ustanoveniami napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

34. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.